

ZA KAROLOM KOLLÁROM

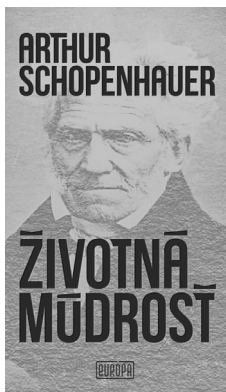

Dňa 14. júla 2018 nás zastihla smutná správa o úmrtí nášho kolegu a priateľa PhDr. Karola Kollára, CSc., od roku 1990 tajomníka a od roku 2002 zástupcu riaditeľa Filozofického ústavu SAV. Bol absolventom štúdia sociológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. Pracovníkom Slovenskej akadémie vied a vtedy ešte Ústavu filozofie a sociológie sa stal v roku 1978 a v jeho rámci prešiel formatívnymi stupňami vedeckého rastu. Jeho bádateľským poľom sa postupne stali dejiny slovenského filozofického, osobitne sociálno-filozofického myslenia v 19. a 20. storočí. Mapoval a analyzoval slovenské filozofické periodiká, osobitne *Filozofický zborník* a *Philosophica slovacca*, ako súčasť slovenských intelektuálnych dejín v ich odlišných ideových a spoločensko-politických kontextoch a venoval pozornosť nielen ich meniacemu sa ideovému profilu, ale aj ich inštitucionálnym dejinám. Bol autorom monografie o Milanovi Hodžovi, v ktorej zachytil jeho intelektuálny profil, spôsob i záber jeho politického myslenia, ako aj stredoeurópsky rámcovaný pohľad na dobové politické dianie. Bol koeditorom *Dejín slovenskej filozofie v XX. storočí* a autorom prác: *Slovenské filozofické periodiká v 40. rokoch 20. storočia* a *Od etiky k apologetike: na pomedzí filozofie, sociológie a ideológie – Andrej Sirácky*, v ktorej sledoval myslenie menovaného v meniacich sa ideových súradniciach času.

Svoj talent, ako aj záujem o organizačno-administratívnu činnosť uplatňoval tak v rámci ústavu, ako aj v rámci orgánov Slovenskej akadémie vied. Bol dlhoročným, mimoriadne aktívnym zástupcom ústavu najskôr v Rade vedcov SAV, potom na Sneme SAV, viacnásobným členom výborov snemu, predsedom Komisie VEGA č. 12 pre filozofiu, sociológiu, politológiu a teológiu (2005 – 2008), členom Etickej komisie SAV, ako aj agilným a iniciatívnym členom Edičnej rady SAV. Vykonaval funkciu podpredsedu pre Sekciu vedeckej a odbornej literatúry Literárneho fondu, v ktorej úspešne reprezentoval a presadzoval agendu humanitných a spoločenských vied. V roku 2009 mu bola udelená Medaila SAV Za podporu vedy.

Poznali sme ho ako veľkorysého, žičlivého a priateľského človeka.
Češ' jeho pamiatke!

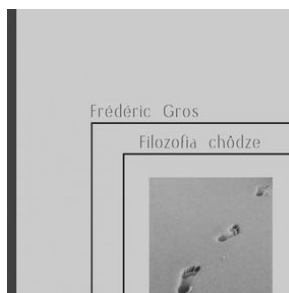
Tibor Pichler

Arthur Schopenhauer: Životná múdrosť

Bratislava: Európa 2018, preložil Milan Krankus, 192 s.

Arthur Schopenhauer (1788 – 1860) – nemecký filozof, jeden z najvýznamnejších mysliteľov 19. storočia, tvorca voluntaristickej a iracionalistickej filozofie, často označovaný ako filozof pesimizmu, sa preslávil najmä svojim spisom *Aphorismen zur Lebensweisheit* (1851), ktorý v slovenčine vychádza pod názvom *Životná múdrosť*. V brilantných úvahách sa v ňom pokúsil podať „návod“ na prežitie čo najšťastnejšieho života vo svete plnom utrpenia a neexistencie trvalého šťastia. V snahe prekonať svoje pesimistické chápanie ľudského bytia tento skeptik a znalec psychológie človeka odhaľuje rozličné aspekty a spôsoby ľudského života a ich kladné aj záporné stránky, dané naším vnútorným postojom k veciam, a chce vysvetliť, v čom tkvie múdrosť v prístupe k životu a jeho zmysel, pričom za najvyšší druh šťastia pokladá rozkoše duchovného charakteru. Kniha, ktorá ovplyvnila generácie čitateľov v 19. a 20. storočí, je plná pozoruhodných postrehov o ľuďoch a aj dnes podnecuje k úvahám o živote, vzťahu k svetu, sebe a iným ľuďom a o utváraní postojov k hodnotám, ktoré umožňujú plný a šťastný život s čo najmenšou mierou utrpenia a bolesti.

Frédéric Gros: Filozofia chôdze

Bratislava: Hronka, 2018, preložil Pavol Sucharek, 246 s.

Kniha *Filozofia chôdze* francúzskeho filozofa Frédérica Grosa, profesora politickej filozofie na Univerzite Paríž XII, je bestsellerom na knižnom trhu. Ide o filozofickú knihu písanú ľahkým esejistickým perom, prístupnú aj bežnému čitateľovi. Predajnosť knihy len vo Francúzsku dávno presiahla stotisíc výtlačkov. Sama téma chôdze, tej najobyčajnejšej a najprirodzenejšej ľudskej činnosti, je tu z filozofickej perspektívy reflektovaná v rozličných podobách prechádzania, putovania či túlania sa. V dvadsiatich piatich esejach autor postupne otvára nesamozrejmé súvislosti medzi písaním, literatúrou, premýšľaním a chodením, prechádzaním sa. Chôdza nie je nijaký šport, nejde pri nej o techniku, súťaženie, výsledky a víťazstvá, oveľa viac je slobodným, často pomalým kráčaním bez vopred daného cieľa. Inak vyzerá lesná vychádzka, inak zase putovanie horskými úbočiami, mestský flanér nedá dopustiť na výhody spojené s potulkami modernou megapolis. Kniha ponúka aj množstvo zaujímavých súvislostí medzi chôdzou a osobnosťami, ktoré sa ňou preslávili, napríklad kynici, F. Nietzsche, A. Rimbaud, J. J. Rousseau, M. Gádhí, H. D. Thoureau, G. de Nerval. Téma chôdze je blízka nám všetkým, môžeme ju slobodne praktizovať kedykoľvek sa nám zachce, je zadarmo, je to radosť chudobných, jej zmysel však vôbec nespočíva len v jej výkone, pretože podporuje aj duchovnú tvorbu: človek si pri nej oddýchne, zregeneruje svoje telesné a duševné sily: telo, nohy nás nesú ako samotný nosič, zatiaľ čo myslou sme už možno kdesi inde. Telo vedie dialóg s myslou v režime oslobodenom od starostí a stresu z práce a domácich malicherností; dodáva nám odvahu vykročiť tým správnym smerom, a to hocikedy.